

Vzděláváme doma dítě se Specifickými poruchami učení (www.spoludoma.cz)

Pokud Vaše dítě má nějaké školní potíže a v minulosti prošlo vyšetřením v pedagogicko-psychologické poradně, byla určitě doporučena nějaká míra podpory ve škole. Z toho tedy vyplývá, že větší podporu než spolužáci bude potřebovat i při distančním způsobu vzdělávání a to bude klást větší nároky na Váš čas a míru Vašeho zapojení do jeho vzdělávání. Podporu, radu a konzultaci Vám ale určitě poskytne pedagog, který úkoly zadává. Bude počítat s tím, že právě Vašemu dítěti je třeba se věnovat větší péčí.

Distanční vzdělávání má pro Vaše dítě ovšem i značné výhody – děti se specifickými poruchami učení a poruchami pozornosti se při běžném vyučování obvykle těžko vypořádávají s časovými limity pro plnění úkolů a věčně nestíhají. Učitel jim čas nastaví nebo úkol zkrátí, ale některé děti hůře snášejí fakt, že mají jiné podmínky než spolužáci. V distančním způsobu vzdělávání dítě takto stresováno není a ani se nesrovnává se svými spolužáky, může se tedy při učení cítit lépe.

Dítě s dyslexií

Potřebuje na přečtení textu více času a často hůře rozumí tomu, co si přečetlo. Většinou se moc nemůže učit čtením, špatně touto cestou získává informace.

Úkoly, s nimiž se bude nejvíce potýkat a jak je řešit:

- Porozumění zadání úkolu: nechte nejdříve dítě vysvětlit, jak zadání samo pochopilo, případně pak opravte.
- Samostatné výpisky z výkladu v učebnici: text můžete po částech přečíst sami a dítě se pokusí z každé části vybrat hlavní heslo a to zapsat, možná i na to ho bude třeba navést.
- Samostudium z učebnice: text můžete po částech opět přečíst sami, dítě převypráví. Nebo se ve čtení střídáte. O obsahu si pak povyprávíte, usnadníte zapamatování tím, že přidáte něco zajímavého nebo vtipného ze své zkušenosti. Nejlépe bude ovšem vyhovovat, když si dítě látku doplní i jiným způsobem, např. podívá se na výkladové video, dokument k tématu, něco si prakticky vyzkouší apod.
- Doplnňovací cvičení z českého jazyka: dítě nemusí správně identifikovat slovo, které doplňuje, nechte ho tedy číst slova nahlas, pak teprve doplňovat.

- Úkoly z cizího jazyka mohou být pro Vaše dítě velmi obtížné. Pokud jazyk sami ovládáte, dítěti pomozte, pokud nikoliv, je určitě na místě konzultace s vyučujícím.

Dítě s dysgrafií

Píše pomalu, písmo je neúpravné a nečitelné, dělá chyby, které umí ústně odůvodnit.

Úkoly, s nimiž se bude nejvíce potýkat a jak je řešit:

- Přemíra písemných úkolů, psaní dlouhých textů: zařazujte přestávky, střídejte písemné úkoly s úkoly jiného typu, předcházejte únavě ruky. Pokud ani tato opatření nepomohou, zkuste konzultovat s vyučujícím, zda by se některé z úkolů nedaly splnit jinak (např. doplňování místo psaní celého textu, napsání úkolu na PC, apod.).
- V písemných úkolech nadělá spoustu chyb: snažte se chybám předejít, nechte dítě odůvodňovat pravopis nahlas, popř. diktovat si slovo po písmenkách.
- Vypracovaný úkol jde špatně přečíst: ved'te dítě k tomu, aby se snažilo psát čitelně, má dost času, tak by to mělo jít. Jistou neúpravou textu ale tolerujte, dítě nedokáže psát krasopisně a učitel to bude respektovat.

Dítě s dysortografií

Píše s chybami, kterým říkáme specifické. Vynechává písmena, komolí slova, píše, jak slyší. Má velké problémy s cizím jazykem.

Úkoly, s nimiž se bude nejvíce potýkat a jak je řešit:

- V písemných úkolech nadělá spoustu chyb: snažte se chybám předejít, nechte dítě vyhláskovat slovo, odůvodnit pravopis, pak teprve napsat.
- Pravopisná pravidla neumí je používat: vysvětlujte názorně, používejte schémata, kartičky, apod. (s tím Vám určitě poradí pedagog). Nechte dítě používat gramatické přehledy, učte je s nimi pracovat.
- Úkoly z cizího jazyka mohou být pro Vaše dítě velmi obtížné. Pokud jazyk sami ovládáte, dítěti pomozte, pokud nikoliv, je určitě na místě konzultace s vyučujícím. Pomůže opět názornost a vnímání více smysly (obrázky, kartičky, schémata, apod.)

Dítě s dyskalkulií

Nemá představu čísla, často počítá na prstech, výpočty trvají dlouho, matematickou látku hůře chápe, ačkoli ostatní předměty mu jdou.

Úkoly, s nimiž se bude nejvíce potýkat a jak je řešit:

- Úkoly matematické a úkoly z předmětů, do nichž se učivo matematiky promítá: ved'te ho k tomu, aby vždy všechny úkoly znázornilo nebo zakreslilo, jen tak poznáte, jak látce rozumí. Ved'te ho k používání pomůcek, které může mít ve vyučování (stovková tabulka, tabulka násobků, číselné osy, přehledy učiva, apod.). Problémy konzultujte s vyučujícím. Nechte dítě (třeba i samostatně) procvičovat základy matematiky, které ještě zvládá: např. cvičení na internetu určená pro nižší ročníky (matematické dovednosti u dyskalkuliků jsou obvykle opožděny o 2 roky a více).

Hyperaktivní dítě s poruchou pozornosti

Neumí pracovat samostatně, u úkolů nevydrží.

Úkoly, s nimiž se bude nejvíce potýkat a jak je řešit:

- Nebude se mu do úkolů chtít, bude je odkládat: nastavte pevný režim dne, pokud možno každý den stejný. Můžete udělat i klasický rozvrh, aby dítě vidělo, co již zvládlo a co má ještě před sebou. Začněte jednoduchým úkolem, který dítě lehce zvládne, aby získalo motivaci. Pokračujte nejobtížnějším úkolem. Střídejte úkoly různého typu. Zařazujte přestávky krátké (pití, svačinka) i delší (oběd, venčení psa). Když dítě práci zvládne, hodně chvalte.
- Dítě bude od úkolů odbíhat: stanovte předem množství práce (odpovídající možnostem dítěte – dítě samo může svoje možnosti odhadnout), které má zvládnout, než si dá přestávku. Trvejte na dokončení. Když to zvládne, pochvalte.
- Samo nebude schopno pracovat: vyberte úkol, kterému dobře rozumí, baví ho a je pro něj jednoduchý. Takový úkol zadejte jako samostatný a opět hodně pochvalte, když to zvládne. Příště můžete zkusit lehce náročnější úkol. Obtížné úkoly, které dítě nebaví, dělejte s ním. Využívejte všechno, co by mohlo podnítit zájem a pozornost (obrázky, příběhy, apod.).

Dítě s oslabením kognitivních schopností

Učí se pomalu, trvá déle, než látku pochopí. Učivo nedokáže aplikovat.

Úkoly, s nimiž se bude nejvíce potýkat a jak je řešit:

- Se zadanými úkoly si nebude vědět rady: dovysvětlete, popř. požádejte o pomoc vyučujícího. Rozdělte úkoly na části, na jednotlivé kroky. Nechte dítě pracovat podle vzoru, co nejvíce rutinně.
- Špatně chápe učební látku: zkuste najít příklady v praktickém životě, pokud to jde, názorně předvést, apod.

U dítěte s poruchami učení nebo poruchou pozornosti je vždycky třeba také tzv. reedukace – rozvoj oslabených oblastí (např. sluchové vnímání, zrakové vnímání, matematická představa, grafomotorické dovednosti, čtenářské dovednosti, apod.). Možná chodíte na konzultace ke speciálnímu pedagogovi v poradně a doma pracujete dle jeho pokynů. Neváhejte ho kontaktovat a domluvte se na alternativním způsobu konzultací. Možná jste v péči soukromého speciálního pedagoga, ten se Vám pravděpodobně také bude moci věnovat na dálku. Nebo Vaše dítě chodí v rámci školy na tzv. speciálně pedagogickou péči – hodinu se školním speciálním pedagogem. Kontaktujte ho, může Vám dát pokyny pro práci doma.